



SELSTAD AS AVD SVOLVÆR NOTBØTERI  
Postboks 16  
8301 Svolvær

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

## Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Selstad AS avd. Svolvær notbøteri

**Kontrollnummer: 2023.127.I.SFNO**

### Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

*Fra virksomheten:*

Øystein Hansen

*Fra Statsforvalteren i Nordland:*

Espen Olaf Henriksen

*Andre deltagere fra virksomheten:*

Steinar Hansen

Bjørn Kristiansen

Kennet Lyster

Morten Sletten

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:*

Kaja Baukhol Olsen

### Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Selstad AS avd. Svolvær notbøteri, som ble gjennomført som befaring på anlegget 8. juni og videomøte 27. juni 2023.

Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket tre avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

#### Avvik:

- Virksomhetens risikovurderinger har mangler når det gjelder hensynet til ytre miljø.
- Virksomhetens risikoreduserende tiltak og rutiner har vesentlige mangler, spesielt når det gjelder farlig avfall.
- Virksomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra ankommende båter.

#### Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

**Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift**

5. juli 2023	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

---

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Vågan kommune

## 1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

### Ansvarlig enhet

<b>Navn:</b> SELSTAD AS AVD SVOLVÆR NOTBØTERI	
<b>Organisasjonsnr.:</b> 873186542	<b>Eies av:</b> 937029349
<b>Bransjenr. (NACE-kode):</b> 13.940 - Produksjon av tauverk og nett	

### Kontrollert enhet

<b>Navn:</b> Selstad AS avd. Svolvær notbøteri	<b>Anleggsnr.:</b> 1865.0161.02
<b>Kommune:</b> Vågan	<b>Fylke:</b> Nordland
<b>Anleggsaktivitet:</b> Notvaskerier	
<b>Tillatelse gitt:</b>	<b>Sist endret:</b>

## 2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes.

### Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Avfall
- Prosess og renseutstyr
- Kjemikalier
- Utslipp til vann

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

### Definisjoner

**Avvik:** Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

**Anmerkning:** Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

**Andre forhold:** Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

## 3. Oppfølging etter inspeksjonen

Selstad AS avd. Svolvær notbøteri plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Selstad AS avd. Svolvær notbøteri innen 8. november 2023 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

#### **4. Vedtak om gebyr**

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten i brev av 9. juni 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Selstad AS avd. Svolvær notbøteri bli ilagt et gebyr på kr 15 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

#### **Klageadgang**

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

#### **5. Innsyn**

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og våre nettsider.

#### **6. Avvik**

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

##### **Avvik 1**

Virksomhetens risikovurderinger har mangler når det gjelder hensynet til ytre miljø.

##### **Avvik fra:**

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6.

##### **Kommentarer:**

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 forplikter dere til å ha skriftlig dokumentasjon

som viser at dere har kartlagt farer og problemer, vurdert risiko og utarbeidet risiko-reducerende planer og tiltak. Dere har i inspeksjonen lagt frem risikovurderinger som tar for seg en rekke mulige uønskede hendelser knyttet til vasking, bøting og impregnering av oppdrettsnøter. Selv om dere har dokumentert at mange forhold er vurdert, vil vi påpeke et par vesentlige mangler som dere må rette opp.

Vi har ikke fått dokumentert at dere har vurdert risikoen for spredning av plastavfall fra anlegget. Dere håndterer så store mengder fiskeutstyr, oppdrettsnøter og tilhørende tauverk at dette må være en reell risiko. Ut fra våre observasjoner på kaia er det også behov for tiltak (figur 1).



Figur 1. Plastavfall (taustumper) på kaia (foto: Statsforvalteren i Nordland).

I dokumentet *2020 Risikoanalyse vasking, bøting og impregnering*. LNT har dere under trinn 1 (*Levering og lagring av poser før vask ...*) vurdert risiko for avrenning av kobberholdig vann fra uvaskede nøter til sjø. Et av de risikoreducerende tiltakene er at nøtene lagres på tett underlag som drenerer til kum (som er del av lukket system for rensing av vaskevann). I risikovurderinga har dere ikke tatt høyde for at mengden uvaskede nøter kan bli så stor at noe avrenning kan gå over kanten av ringmuren. Dette var situasjonen på inspeksjonstidspunktet (figur 2).

Under trinn 5 (*Lagring og frakt. Nøtene ligger ferdig buntet ute til de skal inn til bøting.*) kommer dere inn på risiko for avrenning av kobberholdig vann fra ferdigvaskede nøter til grunn eller sjø. Teksten under risikoreducerende tiltak er imidlertid ikke i samsvar med forholdene på anlegget. Dere skriver: *Vannet går til renner som igjen går til kum som går videre til vaskesystemet, dekanter etc.* Situasjonen på anlegget er imidlertid at det kun er avrenning fra uvaskede nøter som samles opp og går til rensenanlegget. Ferdigvaskede nøter lagres på utsiden av ringmuren som avgrenser skitten sone. En stor del av de ferdigvaskede

nøtene lagres også på områder uten fast dekke. Det framgår heller ikke av vurderinga at lagring av ferdigvaskede nøter (med rester av kobberholdig impregnering) ikke bare omfatter korttidslagring før bøting, men også langtidslagring i påvente av endelig avgjørelse om kassering.



Figur 2. Mengden uvaskede nøter overstiger ringmurens kapasitet (foto: Statsforvalteren i Nordland).

## Avvik 2

Virksomhetens risikoreducerende tiltak og rutiner har vesentlige mangler, spesielt når det gjelder farlig avfall.

### Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7, forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5, 11-8 og 11-12.

### Kommentarer:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7 krever at dere har iverksatt skriftlig dokumenterte rutiner for å *avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen*. I forbindelse med inspeksjonen har vi sett på nærmere på noen utvalgte skriftlige rutiner. Ut fra den muntlige gjennomgangen i inspeksjonsmøtet og forholdene på anlegget har vi også dannet oss et bilde av hvordan rutineene blir iverksatt. De feil og mangler som her blir påpekt gjelder delvis hva som er skrevet ned i skriftlige prosedyrer og delvis hvordan rutineene har blitt iverksatt.

Når det gjelder rutiner for avfallshåndtering, så forventer vi at dere har en prosedyre som gjelder spesifikt for anlegget i Svolvær. I det framlagte dokumentet 9.01.14 *Prosedyre for avfallshåndtering* er «Omfang» definert som «Selstad AS, Måløy». Vi ser at dokumentet er tilpasset anlegget i Svolvær ved at også avfallsselskapene som brukes i Svolvær er nevnt. Prosedyren nevner imidlertid ikke hvor på anlegget i Svolvær de forskjellige avfallstypene

skal oppbevares. Videre omtales farlig avfall flere ganger som «spesialavfall», selv om begrepet «farlig avfall» ble innført i avfallsregelverket i 2003.

Prosedyren bør være tydeligere på hvilke typer farlig avfall som normalt oppstår i avdelinga og hvordan dette skal håndteres. Spesielt merker vi oss at dere ikke har skriftlige rutiner som sikrer at dere oppfyller deklarasjonsplikten i avfallsforskriften § 11-12. I de tilfeller der farlig avfall ikke har blitt riktig deklart, vil dere ikke kunne dokumentere at farlig avfall er levert til lovlig mottak i henhold til § 11-8. Prosedyren spesifiserer ikke at spraybokser som inneholder farlige stoffer skal leveres som farlig avfall. Vi observerte at dere har sprayboks med brannfarlig innhold på anlegget, men i databasen avfallsdeklarerer.no er det ikke registrert innleveringer av spraybokser fra dere (de registrerte deklareringsene gjelder perioden 2017-2023).

I prosedyren for avfallshåndtering skriver dere: *Alt avfall fra notvaskeriet blir behandlet som spesialavfall.* I dokument *9.01.01 Flytskjema for notvaskeriet* heter det *Vannet blir byttet ut ved behov. Da blir det sendt til forbrenning i godkjente anlegg.* Denne rutinen ble brutt i mars 2023, da 12 tonn vann og slam fra vaskemaskinen ble sendt til Lofoten Avfallsselskap IKS uten å bli merket eller deklart som farlig avfall. Dette var en spesiell hendelse der en stor mengde sjøpølser på ei not hadde overbelastet anlegget. Hvis slammet inneholder mer enn 0,25 % kobber, må det imidlertid håndteres som farlig avfall (bestemmelsene om hva som er farlig avfall ligger i vedleggene til avfallsforskriften kapittel 11). Innlevering som ordinært avfall uten deklarasjon vil da være i strid med avfallsforskriften §§ 11-8 og 11-12. I tvilstilfeller må virksomheten håndtere avfallet som om det er farlig eller få gjennomført analyser som dokumenterer at avfallet ikke inneholder farlige stoffer over grenseverdiene for farlig avfall.

Dere har en skriftlig prosedyre som beskriver hvordan oppdrettsnøtene skal oppbevares (*9.05.05 Prosedyre for lagring og oppbevaring av innhegninger*). Denne sier at alle innhegninger som inneholder kobber skal tildekkes, og at de om mulig skal stå på tett dekke. Vi vil påpeke at punktet om at nøtene "om mulig" skal stå på tett dekke får begrenset effekt når dere mangler tilstrekkelig areal med fast dekke og dermed lagrer store mengder nøter på grusdekke. Det er heller ikke definert hva som menes med tildekket. Nøtene lagres i sekker som ikke er vanntette, og som dermed ikke hindrer avrenning fra nedbør som trenger inn. På inspeksjonstidspunktet var også flere av sekkene åpne i toppen. Prosedyrens innhold og gjennomføring er dermed ikke tilstrekkelig til å utelukke forurensning til grunnen fra lagrede oppdrettsnøter (se også avvik 1).

Mange av nøtene skal sannsynligvis kasseres, men blir oppbevart i påvente av at eierne skal bekrefte dette. Vi fikk inntrykk av at dette noen ganger kan ta svært lang tid og minner om at næringsavfall etter § 32 i forurensningsloven skal bringes til lovlig mottak. I tillegg kommer at kasserte oppdrettsnøter som inneholder mer enn 0,25 % kobber er farlig avfall og dermed omfattes av bestemmelsene om forsvarlig oppbevaring av farlig avfall i avfallsforskriften § 11-5. Kravene til hva som er forsvarlig oppbevaring av farlig avfall er konkretisert i Miljødirektoratets faktaark M-284 (2014). Her heter det at farlig avfall skal *oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten, og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning (slippe ut) til omgivelsene.* Dere lagrer kasserte

oppdrettsnøter som kan være farlig avfall uten at noen av faktaarkets krav til forsvarlighet er oppfylt.

### **Avvik 3**

Virksomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra ankommende båter.

#### **Avvik fra:**

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 20 (Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip), § 20-6.

#### **Kommentarer:**

Dere driver en virksomhet som tar imot båter. Etter forurensningsforskriftens bestemmelser om mottak av avfall fra skip er dere da havneansvarlige<sup>1</sup>. For å forebygge dumping av søppel til havs og sikre tilstrekkelige mottaksordninger i havnene pålegger forurensningsforskriftens § 20-6 havneansvarlige å utarbeide avfallsplan. Planen skal blant annet beskrive hvordan dere håndterer avfall som leveres fra båter som kommer til dere. Planen må godkjennes av Statsforvalteren.

Vi etterlyste avfallsplan for kaianlegget i brev til Selstad AS m.fl. av 17.3.2021 (brevet ble sendt til hovedkontoret på Måløy). På inspeksjonstidspunktet kunne dere ikke legge fram slik plan, og vi kan heller ikke se at den har blitt sendt til Statsforvalteren tidligere.

Kravene til innhold i slik plan er nærmere beskrevet i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kap. 20. Vi kan også sende dere en mal som kan brukes når planen skal utarbeides.

En plan for mottak av avfall fra skip kan gjelde en enkelt kai/havn eller omfatte flere havner. Hvis det er hensiktsmessig, kan to eller flere havneansvarlige samarbeide om en felles plan.

## **7. Anmerkninger**

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

## **8. Andre forhold**

En del av de lagrede vaskede oppdrettsnøtene er lagret på arealer som i kommunedelplan Svolvev (2020) er regulert til andre formål (figur 3). Dette kan følges opp av plan- og bygningsmyndigheten, det vil si Vågan kommune, som får kopi av denne rapporten.

## **9. Dokumentunderlag**

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter

---

<sup>1</sup> Se definisjoner i forurensningsforskriften § 20-3.



- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)



*Figur 3. En del av de vaskede oppdrettsnøtene er lagret på områder regulert til vei (grått) og friområde (grønt). Lilla områder er regulert til næringsbebyggelse. (Hentet fra kommunekart.com, © 2023 Norkart AS/Geovekst og kommunene/NASA)*